

**Programmabegroting
2012 - 2015
in een half uur**

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Onverminderd zwaar weer	1
2 De Financiële positie	1
3 Programma's	7

1. Onverminderd zwaar weer

Inleiding

De gemeente Venlo verkeert twee jaar na het begin van de economische recessie en ondanks de begrotingsingrepen vorig jaar nog steeds in financieel zeer moeilijke omstandigheden. Ook de voortekenen voor 2013 en later lijken weinig florissant. Na een zeer korte herstelperiode lijkt de economische groei, mede als gevolg van de toegenomen onrust over de enorme schuldenproblemen in Europa en de Verenigde Staten, opnieuw te vertragen en mogelijks zelfs helemaal tot stilstand te komen.

De gemeentelijke huishouding wordt op dit moment geconfronteerd met mogelijk de grootste opgaven en uitdagingen in decennia. Naast, in historisch perspectief, bij u bekende ongekende financiële tekorten staat de organisatie eveneens voor de opgave om in de komende paar jaar een ongekend omvangrijk pakket aan rijks- en provinciale taken te integreren binnen de huidige activiteiten.

2. De financiële positie

Bij de beoordeling van onze financiële positie gaat het om de totale beoordeling van:

- Het beeld van de financiën over het begrotingsjaar 2012 en het meerjarenperspectief 2013 – 2015 (exploitatie);
- De meerjarige ontwikkeling van het vermogen van onze gemeente om, in relatie tot de exploitatie, risico's te beheersen en mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen;

Van Kadernota 2012 naar de Begroting 2012

In juni van dit jaar heeft u de kadernota 2012-2015 vastgesteld. De kadernota 2012-2015 liet, rekening houdende met de in de kadernota voorgestelde ruimtevragers en ruimtescheppers een tekort zien van € 2,4 miljoen in 2012 aflopend naar € 1,7 miljoen in 2015.

Wij hebben u hierbij aangegeven dat verder schrappen op de bedrijfsvoering en op producten anders dan verwoord in de kadernota, ergo het doorvoeren van ruimtescheppende maatregelen niet wenselijk is. Daarnaast hebben wij u toegezegd om nog eens kritisch te kijken hoe de inhuur verder teruggedrongen kan worden om hiermee eventueel het structureel tekort verder terug te dringen. Tot slot hebben wij aangegeven dat een eventueel tekort dat nog resteert alleen nog maar gevuld kan worden door een verhoging van de lasten.

Als financiële uitgangspositie hebben wij de financiële kaders van de kadernota aangehouden waarbij we slechts die wijzigingen hebben verwerkt waartoe door uw raad expliciet bij amendement is besloten. Daarnaast zijn bij de vaststelling van de kadernota uitgangspunten vastgesteld welke gehanteerd worden bij het opstellen van de programmabegroting 2012 – 2015.

In de maanden na de kadernota is als gevolg van een breed scala aan ontwikkelingen het financieel tekort verder opgelopen. Dat heeft ons genoopt tot het doen van hernieuwde voorstellen om de begroting in balans te brengen. Onmiddellijk na de zomervakantie hebben wij ons daarom opnieuw gebogen over additionele voorstellen. Voorstellen die verder ingrijpen in het voorzieningen- en activiteiten aanbod en pijnlijk ingrijpen in de samenleving.

Onderstaande tabel geeft een weergave van de mutaties op hoofdlijnen ten opzichte van het resultaat van de kadernota 2012-2015:

Tabel 1: Begrotingssaldo

Bedragen x € 1.000	+/- = voordeel, -/- = nadeel			
	2012	2013	2014	2015
Begrotingssaldi 2011-2015	77	-43	82	-2.643
Structureel effect Prorap 2011-I	-3.558	-4.855	-3.549	-2.294
Subtotaal	-3.481	-4.898	-3.467	-4.937
Kadernota 2012-2015				
Ruimtevragers	-3.946	-1.098	-1.293	-2.120
Ruimtescheppers	5.070	5.117	5.292	5.392
Subtotaal Kadernota 2012-2015	1.124	4.019	3.999	3.272
Resultaat na Kadernota 2012-2015	-2.357	-879	532	-1.665
Structureel effect Prorap 2011-II	1.142	969	-272	-917
Raadsbesluiten	-38	-38	-38	-38
Bijstellingen Begroting 2012-2015:	-5.682	-4.398	-4.724	-3.739
Begrotingssaldi 2012 - 2015*	-6.935	-4.346	-4.502	-6.359
Mutaties ten opzichte van hoofdstuk 2 t/m 7 Programmabegroting 2012-2015				
A. Prorap 2011-II	24	111	136	136
B. Begroting 2012-2015	100	0	70	70
Subtotaal	-6.810	-4.235	-4.296	-6.153
Additionele voorstellen				
A. Prorap 2011-II	247	387	397	407
B. Begroting 2012-2015	6.563	3.849	4.258	5.388
Voorlopig begrotingssaldo	0	0	359	-359
Storting in de algemene reserve			-359	
Onttrekking uit de algemene reserve				359
Begrotingssaldi 2012 - 2015	0	0	0	0

* De navolgende tabellen zijn gebaseerd op dit begrotingssaldo

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is het vermogen van de organisatie om (financiële) risico's af te dekken met behulp van middelen (bijv. reserves) en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt. De te hanteren uitgangspunten zijn gebaseerd op de door uw raad vastgestelde beleidsnota 'risicomanagement en weerstandvermogen'.

In de paragraaf weerstandvermogen zijn de risico's beschreven waarbij rekening wordt gehouden met de onderwerpen, impact, kans van het zich voordoen, de (eventuele) financiële gevolgen en de genomen beheersmaatregelen. Daarnaast wordt aangegeven welke mogelijkheden we hebben om de financiële gevolgen af te dekken. De ratio weerstandcapaciteit geeft aan in hoeverre de financiële risico's worden afgedekt door beschikbare, vrije middelen.

Tabel 2: Ratio weerstandcapaciteit

Bedragen x € 1.000	2012	2013	2014	2015
Totale weerstandcapaciteit	2.459	6.230	9.095	9.632
Benodigde weerstandcapaciteit	8.008	8.008	8.008	8.008
Overschot/tekort(-) weerstandcapaciteit	5.549-	1.778-	1.087	1.624
Ratio	0,31	0,78	1,14	1,20

De ratio weerstandcapaciteit 2012 bedraagt 0,31 en stijgt door tot 1,20 in 2015. De stijgende lijn van de ratio wordt veroorzaakt door herstel van de algemene reserve. Dit herstel wordt vorm gegeven door de stortingen t/m 2014 van jaarlijks € 1,6 miljoen (conform besluit prorap 2011-1). De ratio weerstandcapaciteit van de prorap 2011-2 bedraagt 0,63. De daling van de ratio ad 0,32 ten opzichte van de ratio 2012 wordt volledig veroorzaakt door een daling van de algemene reserve.

In 2012 en 2013 is de ratio weerstandcapaciteit < 1. Dit betekent dat het totaal aan restrisico's dan hoger is dan de totaal aanwezige weerstandcapaciteit. De kans dat alle risico's tegelijk optreden is klein. Bij een ratio van 1,0 is er sprake van een balans tussen de (financiële) risico's en weerstandcapaciteit. De ratio vanaf 2014 wordt > 1,0. Echter scoren 16 risico's hoog in de risicomatrix, zijn diverse risico's op PM gekwantificeerd en is de ratio t/m 2013 < 1,0. Voorgaande benadrukt dat een actief risicomanagement in de komende begrotingsperiode van belang blijft.

Conclusie Financiële positie

Voor u ligt een sluitende begroting 2012 en een sluitend meerjarenperspectief 2013-2015. Het weerstandsvermogen laat mede als gevolg van de genomen maatregelen bij de kadernota vanaf 2014 een robuuster beeld zien waarbij de ratio op termijn boven de 1,0 uitkomt. De totale omvang van de bestemmingsreserves¹ (mogelijke weerstandscapaciteit) neemt voor de periode 2012-2015 op totaalniveau toe. De realisatie van de ambitieuze opgave op de taakstellingen ligt hierbij op koers.

Voor het sluitend maken van de begroting wordt bovenop het pakket aan maatregelen bij de kadernota wederom een evenwichtig pakket aan maatregelen voorgelegd bestaande uit enerzijds maatregelen door het versoberen van beleid c.q. bezuinigingen en anderzijds door verhoging van de inkomsten en woonlasten.

De komende jaren zal de omvang en risico's van onze gemeentebegroting, ondanks het omvangrijke bezuinigingspakket, alleen maar groeien als gevolg van nieuwe taken op het terrein van jeugdzorg, de AWBZ/WMO en de Wet Werken naar Vermogen. Deze taakoverhevelingen gaan gepaard met reeds door het kabinet ingeboekte bezuinigingen. De toekomst blijft hierbij ongewis als gevolg van de schuldencrisis in Europa en de Verenigde Staten.

De omvang van het bezuinigingsbedrag blijft een zeer forse opgave die met veel onzekerheden is omkleed en voorlopig ook onzeker blijft. De noodzaak van een transparant meerjarig inzicht neemt in al zijn facetten alsnog toe zodat de juiste keuzes gemaakt kunnen worden en de continuïteit van onze gemeente gewaarborgd is en blijft.

Lokale heffingen

In het coalitieprogramma is opgenomen dat voor 2011-2014 de gemiddelde woonlastendruk gelijk zal blijven en enkel gecorrigeerd zal worden voor inflatie. Bij de behandeling van de Kadernota 2012 is dit door de raad wederom bekrachtigd. Voor 2012 is dit inflatiepercentage bepaald op 1,8%. Met betrekking tot de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges is het uitgangspunt dat deze 100% kostendekkend zijn. De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen circa 13 procent van de inkomsten van de gemeente.

Overzicht van de belangrijkste belastingopbrengsten, gebaseerd op de paragraaf lokale heffingen:

Belastingsoort	Bedragen x € 1.000
	Belastingopbrengst
OZB	23.028
Afvalstoffenheffing	9.109
Rioolheffing	8.567
Hondenbelasting	700
Toeristenbelasting	930

Uitgangspunten bij opbrengstraming.

In 2012 kunnen enkele besparingen worden gerealiseerd op de kosten die verband houden met de afvalstoffenheffing. Tegenover deze lastenverlichting staat echter wel een (beperkte) stijging van de rioolheffing en de opbrengst en het tarief OZB, zodanig dat de gemeentelijke woonlasten met gemiddeld 1,8% (=inflatiecorrectie) stijgen.

In de onderstaande tabel is het resultaat van een en ander inzichtelijk gemaakt:

Opbrengst	Mutatie
OZB	10,60%
Afvalheffing	-10,40%
Rioolheffing	1,60%
Totaal	1,80%

¹ Indien we bereid zijn tot het bijstellen van onze doelstellingen op de langere termijn dan kan een deel van de bestemmingsreserves worden meegenomen in de weerstandscapaciteit (paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting 2012). In de toekomst kan dit (indien noodzakelijk) bij de integrale afweging worden meegenomen.

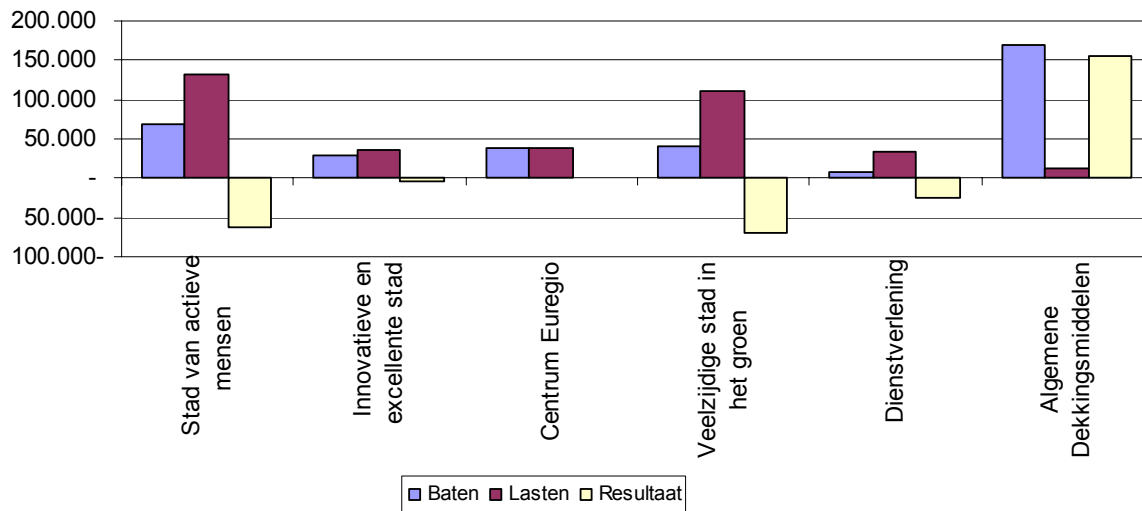
Saldo per programma

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht van de baten en lasten per programma, met daarnaast de Algemene Dekkingsmiddelen afzonderlijk, weergegeven.

Tabel 3: Baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000 Programma	Baten 2012	Lasten 2012	Resultaat 2012
Stad van actieve mensen	69.309	131.331	62.022-
Innovatieve en excellente stad	29.945	34.779	4.834-
Centrum Euregio	38.895	38.261	634
Veelzijdige stad in het groen	40.033	110.624	70.591-
Dienstverlening	8.467	34.501	26.034-
Algemene Dekkingsmiddelen	168.631	12.720	155.911
Resultaat	355.280	362.216	6.936-

Grafiek 1: Baten en lasten per programma

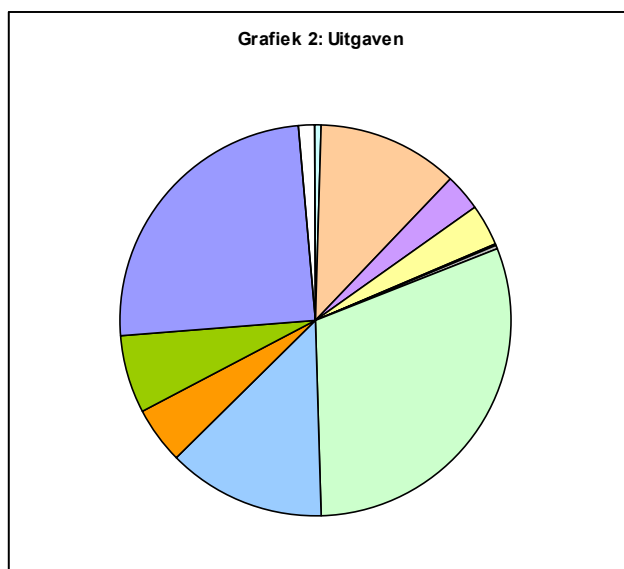

Overzicht uitgaven/inkomsten

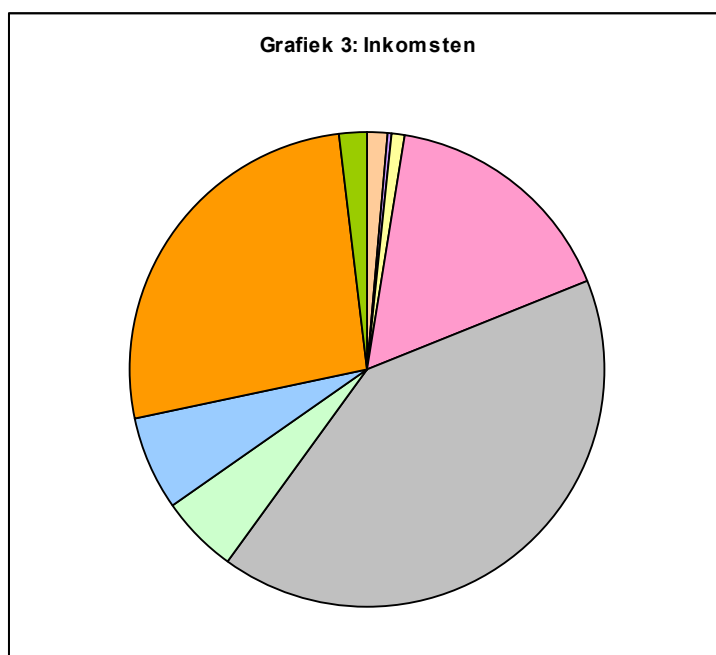
Van de begroting zijn verschillende dwarsdoorsneden te maken. In deze paragraaf wordt de begroting uiteengezet op de zogenaamde economische categorieën van de exploitatie en kostenverdeelstaat. Deze categorieën zijn in onderstaande tabel gerubriceerd en op onderdelen samengevat in een aantal componenten. Het onderdeel verrekeningen/overige heeft grotendeels betrekking op interne doorbelastingen.

Tabel 4: Overzicht uitgaven/inkomsten

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Omschrijving	2012	2012
Niet in te delen	3.455-	674
Lonen en sociale lasten	63.475	
Rente	16.079	7.427
Afschrijvingen	18.341	
Personeel derden	1.062	600
Energie	1.779	
Huren en pachten		4.243
Goederen	165.576	87.146
Inkomensoverdrachten/belastingen	70.828	218.587
Reserveringen	25.656	28.129
Kapitaallasten	34.406	34.406
Verrekeningen met kostenplaatsen	136.445	139.393
Overige verrekeningen	7.701	10.357
Totaal	537.895	530.960
Saldo begroting	-6.935	

Niet in te delen	1%
Lonen en sociale lasten	12%
Rente	3%
Afschrijvingen	3%
Personeel derden	0%
Energie	0%
Goederen	31%
Inkomensoverdrachten/belastingen	13%
Reserveringen	5%
Kapitaallasten	6%
Verrekeningen met kostenplaatsen	25%
Overige verrekeningen	1%

Niet in te delen	0%
Rente	1%
Personeel derden	0%
Huren en pachten	1%
Goederen	16%
Inkomenoverdrachten/belastingen	42%
Reserveringen	5%
Kapitaallasten	6%
Verrekeningen met kostenplaatsen	27%
Overige verrekeningen	2%

Reserves en voorzieningen

De verwachte stand van de algemene reserve bedraagt per 1 januari 2012 € 4,6 mln. Het totaal van de reserves zal in 2011 naar verwachting dalen met ruim € 12 mln. Belangrijkste oorzaken van deze daling is een aantal onttrekkingen in 2012 ten gunste van enkele grote projecten (o.a. de Frederik Hendrik Kazerne, Q4 en de gebiedsontwikkeling Vossener-Klingerberg) daarnaast wordt nog eens ruim € 1,0 mln onttrokken ten gunste van projecten (actieplan Jeugdwerkloosheid) ter compensatie van de effecten van de economische crisis.

Tabel 5: Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo 1-1-2012	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2012
Algemene reserve	4.630	1.636	4.346	1.920
Algemene grondreserve	11.871	3.660	8.946	6.585
Bestemmingsreserve	91.208	10.704	14.587	87.325
Totaal reserves	107.709	16.000	27.879	95.830
Voorzieningen	40.003	9.656	8.172	41.487
Totaal	147.712	25.656	36.051	137.317

3.Programma's

Hieronder hebben wij kort weergegeven wat de begroting 2012-2015 betekent voor de vijf afzonderlijke programma's en de daarin opgenomen ambities en activiteiten.

Programma 1: Stad van actieve mensen

De hoofdpoging van het programma Stad van Actieve Mensen is ervoor te zorgen dat iedere inwoner in staat wordt gesteld om een bijdrage te leveren aan de Venlose gemeenschap. Gelet op deze opgave biedt de gemeente Venlo haar inwoners een breed pakket aan voorzieningen. Binnen de strategische visie wordt sterk de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners inclusief het bevorderen van de zelfredzaamheid van meest kwetsbare groepen.

Overigens staat mede als gevolg van de economische ontwikkelingen de realisering van de opgave onder druk.

De programmaliijnen van dit programma zijn door u als niet-prioritair bestempeld. Mede om die reden zijn een aantal van de ruimtescheppende maatregelen in dit programma geland. Deze hebben o.a. betrekking op het peuterspeelzaalwerk, verenigingsondersteuning, bibliotheekwerk en cultuur. Verder merken we op dat de komende jaren een drietal decentralisaties, zowel financieel als inhoudelijk, binnen het maatschappelijke domein sterk van invloed zullen zijn.

Begroting per programmaliijn

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmaliijn	2012	2012
1.1 Arbeidsparticipatie	74.661	64.006
1.2 Talentontwikkeling	13.085	2.197
1.3 Sociale en maatschappelijke participatie	17.698	287
1.4 Zelfredzaamheid en gezondheid	25.887	2.819
Totaal	131.331	69.309
Resultaat	-62.022	

1.1 Arbeidsparticipatie	57%
1.2 Talentontwikkeling	10%
1.3 Sociale en maatschappelijke participatie	13%
1.4 Zelfredzaamheid en gezondheid	20%

1.1 Arbeidsparticipatie	94%
1.2 Talentontwikkeling	3%
1.3 Sociale en maatschappelijke participatie	0%
1.4 Zelfredzaamheid en gezondheid	4%

Programma 2: Innovatieve en excellente stad

De focus op 'kennisinfrastructuur' als belangrijke opgave in het kader van de ontwikkeling van onze stad komt tot uitdrukking binnen dit programma. De inspanningen binnen de programmalijn die dezelfde naam draagt, hebben tot doel om het aanbod aan opleidingen in, met name, het hoger onderwijs in onze stad en het aantal studenten sterk te laten stijgen. We zijn ervan overtuigd dat mede door deze inspanningen het aandeel van de hoger opgeleiden in het totaal van Venlose bevolking zal toenemen. Hierdoor zal op termijn het lokale arbeidsaanbod beter aansluiten op de arbeidsvraag van de kennisintensieve economie die onze regio kenmerkt. Dit vermindert de afhankelijkheid van Venlo van het aanbod van hoog geschoold personeel uit de aangrenzende stedelijke regio's en vermindert het toenemende pendelverkeer dat daarvan het gevolg is.

Tot slot versterkt het de concurrentiepositie van onze stad en regio als aantrekkelijke vestigingsplaats voor zowel bedrijven als bewoners.

Wel kiezen wij ervoor om de haventarieven te verhogen naar een kostendekkend niveau.

Begroting per programmalijn

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmalijn	2012	2012
2.1 Kennisinfrastructuur	1.277	250
2.2 Realiseren onderscheidende vestigingspl.factoren	23.547	28.083
2.3 Realiseren toegevoegde wrd. op de speerpuntsectoren	9.955	1.612
Totaal	34.779	29.945
Resultaat	-4.834	

2.1 Kennisinfrastructuur	4%
2.2 Realiseren onderscheidende vestigingspl.factoren	67%
2.3 Realiseren toegevoegde wrd. op de speerpuntsectoren	29%

2.1 Kennisinfrastructuur	1%
2.2 Realiseren onderscheidende vestigingspl.factoren	94%
2.3 Realiseren toegevoegde wrd. op de speerpuntsectoren	5%

Programma 3: Centrum Euregio

Ook in deze economisch lastige tijd willen wij blijven investeren in de aantrekkingskracht van onze stad op bewoners, toeristen en bedrijven. Indien wij onze demografische ambitie willen waarmaken zal veel afhangen van de uitstraling en het kwalitatieve aanbod aan stedelijke voorzieningen op die groep waar ons met name op richten, hoogopgeleide jonge mensen. Zij zullen namelijk niet alleen bereid moeten zijn om binnen onze bedrijven en instellingen te werken, maar zich ook uitgedaagd moeten voelen om zich in onze gemeente te vestigen en daarmee zowel economisch maar ook maatschappelijk daadwerkelijk onze stedelijke samenleving te versterken.

Hèt evenement van dit programma, de Floriade, vindt komend jaar plaats en zal Venlo op de kaart zetten. Rekening is gehouden met incidentele kosten verbandhoudend met ons gastheerschap. Verder is het ontwikkelplan van de Frederik Hendrik Kazerne verwerkt in de voorliggende begroting. Na dit evenement zal het subsidie aan de VVV-winkel geheel worden afgebouwd.

Begroting per programmalijn

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmalijn	2012	2012
3.1 Versterken grootstedelijke functies	28.729	31.925
3.2 Verbeteren ruimtelijke kwaliteit centrum	6.997	6.681
3.3 Branding	1.921	281
3.4 Venlo, een gastvrije regio	614	8
Totaal	38.261	38.895
Resultaat	634	

3.1 Versterken grootstedelijke functies	75%
3.2 Verbeteren ruimtelijke kwaliteit centrum	18%
3.3 Branding	5%
3.4 Venlo, een gastvrije regio	2%

3.1 Versterken grootstedelijke functies	82%
3.2 Verbeteren ruimtelijke kwaliteit centrum	17%
3.3 Branding	1%
3.4 Venlo, een gastvrije regio	0%

Programma 4: Veelzijdige Stad in het Groen

De activiteiten in het programma Veelzijdige Stad in het Groen dragen vrijwel allemaal direct bij aan de verbetering van de 'woonaantrekkelijkheid' van onze gemeente. Daarmee draagt dit programma in hoge mate bij aan de hoofdpoging uit de Strategische Visie Venlo 2030.

In samenwerking met de woningbouwcorporaties stellen wij een leefbaarheidfonds. Dit fonds dient ondermeer om het wegvallen van de rijksmiddelen voor de voucherregeling op te vangen. Verder worden diverse projecten in het kader van het GVVP uitgevoerd en vindt renovatie van sporthal Egerbos 1 en nieuwbouw Egerbos 2 plaats.

Gelet op het belang van het thema Veiligheid dat binnen dit programma valt vindt beleidsintensivering op dit thema plaats.

Naast genoemde ruimtevragers zijn verschillende ruimtescheppers verwerkt. We noemen daarvan o.a. stopzetten verzamelen zwerfvuil in de wijken en het beëindigen van het subsidie aan de dierenambulance Smakterheide.

Begroting per programmalijn

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmalijn	2012	2012
4.1 Kwaliteit woon- en leefomgeving	17.142	7.340
4.2 Vitaliteit gemeenschappen	77.317	27.594
4.3 Complementariteit van voorzieningen	16.165	5.099
Totaal	110.624	40.033
Resultaat	-70.591	

4.1 Kwaliteit woon- en leefomgeving	15%
4.2 Vitaliteit gemeenschappen	70%
4.3 Complementariteit van voorzieningen	15%

4.1 Kwaliteit woon- en leefomgeving	18%
4.2 Vitaliteit gemeenschappen	69%
4.3 Complementariteit van voorzieningen	13%

Programma 5: Dienstverlening

Het programma Dienstverlening is een bijzonder programma omdat het zich met name richt op de prestaties van de gemeentelijke organisatie als dienstverlenende organisatie voor onze inwoners. Venlo blijkt, op basis van verschillende deelmetingen ten aanzien van de kwaliteit van onze dienstverlening, overall op dit moment een midden positie in te nemen in gemeenteland.

We zijn ervan overtuigd zijn dat de prestaties van de organisatie als gevolg van de 'Expeditie Venlo' sterk zijn verbeterd en dat er ook in de toekomst nog verdere verbeteringen te verwachten zijn. Wel zijn de bezuinigingen van vorig jaar en de integratie van de rijks- en provinciale taken de komende jaren van invloed op het tempo hiervan en de eventuele gevolgen voor de kwaliteit van de ambtelijke dienstverlening en de uitvoering van de in de begroting voorgenomen activiteiten.

Begroting per programmalijn

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmalijn	2012	2012
5.1 Klant voorop	6.069	2.088
5.2 Professionaliteit vd organisatie	23.163	5.143
5.3 Ondernemen in dienstverlening	477	1.231
5.4 Vertrouwen in het bestuur	4.792	5
Totaal	34.501	8.467
Resultaat	-26.034	

5.1 Klant voorop	18%
5.2 Professionaliteit vd organisatie	67%
5.3 Ondernemen in dienstverlening	1%
5.4 Vertrouwen in het bestuur	14%

5.1 Klant voorop	25%
5.2 Professionaliteit vd organisatie	60%
5.3 Ondernemen in dienstverlening	15%
5.4 Vertrouwen in het bestuur	0%

Algemene Dekkingsmiddelen

Vóór de begroting 2012 maakten de budgetten aangemerkt als Algemeen Dekkingsmiddel onderdeel uit van de vijf programmabudgetten. Met ingang van de begroting 2012 zijn de budgetten die onderdeel uitmaken van de Algemene Dekkingsmiddelen uit de programmabudgetten gehaald.

Bedragen x € 1.000	Uitgaven	Inkomsten
Programmalijn	2012	2012
Algemene Dekkingsmiddelen	12.720	168.631
Totaal	12.720	168.631
Resultaat	155.911	